

RAZVIJANJE SENZOMOTORIČNIH IN GOVORNIH SPOSOBNOSTI OTROK

VAJE ZA SPOZNAVANJE SAMEGA SEBE:

- ☺ otrok pokaže dele telesa na sebi
- ☺ otrok pokaže dele telesa na sosedu, učitelju
- ☺ otrok pokaže dele telesa na lutki
- ☺ otrok pokaže dele telesa na sliki
- ☺ učitelj pokaže dele telesa, otrok jih poimenuje

OTROK SPOZNAVA FUNKCIJO POSAMEZNIH DELOV TELESA

- ☺ Gibanje z rokami in nogami / maham, tolčem.....tečem, skačem....;
- ☺ obračanje glave, kimanje;
- ☺ gibanje trupa – predklon, posnema vrtiljak, kroži....

OTROK SPOZNAVA FUNKCIJO ČUTIL: gledam hišo, slišim vlak....poslušam radio...okušam limono.....tipam blago.....

OTROK SPOZNAVA GLAVNE NOTRANJE ORGANE: srce, pljuča, želodec,

UTRJEVANJE ZNANJA O ČLOVEŠKEM TELESU Z RAZLIČNIMI NAČINI OBLIKOVANJA: Plastelin, različen droben material, risba.....

OTROK NAJ SE NAUČI VERBALNO IZRAŽATI SVOJE OBČUTKE: lačen sem, zaspan sem....zebe me....boli me glava, trebuh...

VAJE ZA RAZVIJANJE MOTORIKE

NAVAJANJE NA OPRAVLJANJE VSAKODNEVNIH OPRAVIL

- ☺ umivanje, česanje, čisti zobe, slači se in oblači:
- ☺ odpenja, zapenja gumbe, zadrgo, pas, naramnice,
- ☺ sezuva in obuva čevlje, odvezuje in zavezuje
- ☺ vezalke
- ☺ pospravlja obleko in obutev
- ☺ navaja se na uporabo robca
- ☺ samostojnost v sanitarijah
- ☺ pripravlja posodo in pribor
- ☺ pospravlja posodo in pribor, briše mizo
- ☺ postopno se navaja na uporabo jedilnega pribora
- ☺ otrok pomaga pri vzdrževanju šolskega reda:
- ☺ briše tablo
- ☺ pospravlja igrače
- ☺ pometa
- ☺ odpira in zapira vrata
- ☺ prižiga in ugaša luč
- ☺ zaliva rože

- ☺ reže kruh, sadje...
- ☺ maže kruh.....

URJENJE HOJE, TEKA, SKOKOV

Otrok hodi prosto:

- ☺ po črti
- ☺ po prstih
- ☺ z dolgimi koraki
- ☺ s kratkimi koraki
- ☺ stopa naprej, nazaj, vstran, po zaznamovanih mestih na tleh
- ☺ hodi po travi, pesku, kamenju
- ☺ hodi po stopnicah navzgor in navzdol
- ☺ hodi i izogibanjem . med klopmi.....
- ☺ hodi prek ovir
- ☺ hodi v parih
- ☺ hodi v nasprotni smeri
- ☺ hodi po taktu

VAJE V TEKU SO ANALOGNE VAJAM V HOJI

- ☺ prehajanje hoje v tek in obratno ob ritmičnem spremljanju
- ☺ med tekom se na znak usede, poklekne, uleže.....
- ☺ med hojo ali tekom pobere predmet
- ☺ hitro hodi in teče do cilja

SKOKI

- ☺ otrok skaklja na mestu z obema nogama, nato z eno
- ☺ izmenoma po eni in po drugi nogi
- ☺ sonožno naprej, nazaj
- ☺ poskok v sonožno in razkoračno stoji
- ☺ skaklja štirinožno
- ☺ skaklja v razkorčni stoji
- ☺ preskoči razne ovire
- ☺ skoči v globino s pručke, z debla....
- ☺ Skok ob palici
- ☺ Skoči prek napete vrvi

IGRE

- ☺ na tleh so ovire – luže, otrok jih preskakuje. Kdor stopi v lužo, je izločen.
- ☺ Zajčki priskakljajo iz skrivališča, tekajo po prostoru. Lovci jih preprodi. prvotno mesto. Zadnji je izločen iz igre.
- ☺ Žabe in čaplja. Žabe skakljajo iz ene mlake v drugo. Med potjo jih lovi čaplja. Tista žaba, ki jo čaplja ulovi, je izločena iz igre.

URJENJE ROK IN PRSTOV:

- ☺ otrok maha s posamezno roko , z obema hkrati, izmenično
- ☺ maha v odročanju
- ☺ udarja po mizi
- ☺ ploska z iztegnjenimi rokami v predročanju, v vzročanju.....
- ☺ niha z rokami v rami, v komolcu....
- ☺ niha s predmetom na vrvi
- ☺ otroka nihata s kolebnico
- ☺ kroži z rokami v rami.....
- ☺ otrok se obeša na vejo.
- ☺ vleče prste z druge roke
- ☺ s kazalcem ene roke tolče po prstih druge roke

- ☺ upogne sredinec prek kazalca

VAJE ZA KOORDINACIJO GIBOV

- ☺ roke ležijo z dlanmi na mizi, stiska jih v pest, obe hkrati in izmenoma
- ☺ roke polaga z dlanmi navzdol od zunanjih robov mize proti sredini mize in nazaj, od zgornjega roba mize proti spodnjemu in obratno
- ☺ prekriža roke na mizi, nato položi drugo ob drugo
- ☺ roke ležijo na mizi, ena s hrbtom, druga z dlanjo. Obrača jih v nasprotno, nato v prvotno lego
- ☺ premika vse prste ..pajek
- ☺ imitira skakljanje ptička, hojo kokošis prsti
- ☺ z obema rokama sočasno jemlje iz posode drobne predmete
- ☺ preprija palico navzgor in navzdol
- ☺ obrača palico s preprijemanjem
- ☺ z gibi rok ponazarja obiranje jabolk, odpiranje ptičjega kljuna, igra na klavir, molze kravo
- ☺ otroci podajajo predmete po tekočem traku ...ritem

SPROŠČANJE ROK

Roke sprošča otrok tako, da prosto viseče stresa od rame navzdol.

UPORABNE KRETNJE

- ☺ otrok prijema, spušča, prenaša in polaga na določeno mesto predmete, ki so različni po obliki, velikosti in teži, z eno in z obema rokama.
- ☺ prenaša predmete na rami, na glavi, pod pazduho, ob strani, pred seboj
- ☺ otroci podajajo drug drugemu žogo, ročno torbico, dežnik, čevlje, knjigo.....
- ☺ z dvema prstoma pobira drobne predmete
- ☺ s posodo zajema in preliva vodo
- ☺ nosi kozarec poln vode, krožnik juhe
- ☺ z lesenim kladivom zabija žebelje
- ☺ navija nit na vreteno in jo odvija
- ☺ privija lesene vijake in jih odvija
- ☺ zabada bucike v papir, blago
- ☺ gnete testo, plastelin
- ☺ trga papir na koščke, trakove po zgibu
- ☺ striže mehak papir, trd papir, blago
- ☺ ravna zmečkan papir
- ☺ guga papir
- ☺ z radirko briše črte na papirju
- ☺ lista knjigo, šteje denar
- ☺ razteguje elastične trakove
- ☺ pretrga nit
- ☺ prelomi palico prek kolena
- ☺ odlomi kos kruha
- ☺ odpira steklenice
- ☺ stiska mokro gobo
- ☺ ovija mokro krpo
- ☺ iztiska sok iz limone
- ☺ stisne sneg v kepo
- ☺ zavezuje in odvezuje vozle na vrvici

- ☺ vozi samokolnico, voziček

IGRE ZA URJENJE MOTORIKE

- ☺ v obliki iger izvajamo posnemovalne gibe na povelje.....primi dežnik, prižgi luč...
- ☺ igre z žogami, penastimi kockami, okroglimi in oglatimi škatlami
- ☺ otroci kotalijo okrogle škatle, obroč, žoge, prosto in v cilj
- ☺ ujemajo žogo, podirajo keglje, brcajo žogo
- ☺ igra s frnikulami in balinanje
- ☺ mečejo puščice v tarčo
- ☺ iz določene razdalje mečejo obroč na stoječ predmet
- ☺ klip – klop / na klip otroci vstanejo, na klop se usedejo
- ☺ leti- leti
- ☺ kdo bo hitrejši? Otroci imajo na vrvicah navezane ladjice, vozičke po njejvrvico navijajo na vreteno. Kdor prvi navije vrvico, pripelje prvi ladjico k sebi in zmaga
- ☺ otrok spodmakne roko z mize, ko hoče sošolec udariti

VAJE ZA RAZVIJANJE VIZUALNEGA ZAZNAVANJA

Otroka je potrebno naučiti, da vizualno zaznava predmete in njihove lastnosti po barvi, obliki, velikosti in da spozna prostorska razmerja med predmeti.

ZAČETNE VAJE

- ☺ otrok osredotoči pogled na negiben predmet
- ☺ obrača oči za predmetom, ki ga premikamo
- ☺ otrok sledi z očmi žogi, ki jo sam zakotali, vrže v zrak.....
- ☺ spremlja z očmi balon, ki ga odbija in ujema
- ☺ spremlja z očmi papirnat zmaj
- ☺ požene avtomobilček in mu sledi z očmi
- ☺ gleda za vlakom na otroški železnici
- ☺ sledi s pogledom avtomobilu na cesti, avionu v zraku, ptici, metulju.....

VAJE ZA SPOZNAVANJE PREDMETOV IN NJIHOVIH LASTNOSTI

- ☺ kaj manjka predmetu?
- ☺ Otrok iz skupine dveh vrst predmetov odbira istovrstne predmete
- ☺ Otrok vzame iz skupine znanih predmetov poljuben predmet in ga poimenuje
- ☺ Išče v skupini predmetov enake predmete in jih poimenuje
- ☺ Otrok naj poišče enake predmete v naravi in na skici
- ☺ Polaga sliko predmeta k predmetu
- ☺ Polaga predmet k sliki, ki kaže enak predmet
- ☺ Polaga sliko predmeta na enako sliko
- ☺ Iz skupine izloči predmet, ki ni enak drugim
- ☺ Na skici prekrije predmet, ki ni enak drugim
- ☺ Postavlja enake predmete v različne položaje

VAJE ZA SPOZNAVANJE BARV

- ☺ Otrok naj razlikuje osnovne barve: rdečo, belo, črno, modro, rumeno in zeleno.
- ☺ Razlikuje rdečo barvo izmed dveh različnih barv
- ☺ Razlikuje rdečo barvo izmed več različnih barv

Enako metodo uporabljamo tudi pri razlikovanju drugih barv.

- ☺ otrok poimenuje barve

- ☺ samostojno kombinira barve
- ☺ odbira najprej konkretne predmete določene barve, kot so žoge, kroglice, paličice
- ☺ niza na paličico, vrvico korale določene barve
- ☺ vstavlja žebličke določene barve

Najprej niza le eno barvo, nato kombiniramo.

Otrok poimenuje barve:

- ☺ po konkretnih predmetih
- ☺ po slikah
- ☺ po spominu

VAJE ZA SPOZNAVANJE OBLIK

- ☺ otrok spoznava, da so predmeti različnih oblik, tako v učilnici, telovadnici.....
- ☺ iz skupine didaktičnega materiala odbira okrogle in oglate oblike

RAZVIJANJE GOVORA

I. KOMUNIKACIJSKO SPOSOBNOST

Dvigamo tako, da otroku dajemo take naloge, ki jih zmore in ga pohvalimo. Komuniciramo lahko tudi na nižjih nivojih, ne z govorom. Dosežemo jo tako, da nas začne otrok opazovati, kasneje posnemati in šele nato govorno komunicirati. Notranji govor – šele, ko otrok začne pripisovati igrači pravi pomen in se z njo pravilno igra. Igro začne kasneje spremljati z neartikuliranim oglašanjem in nerazumljivim mrmranjem.

II. BESEDNI ZAKLAD

Širimo na nivoju razumevanja. Vse svetovalne aktivnosti so konkretne, ob določenem materialu - pedagog izreka imena, otrok pravo igračo prinese. Zahtevnejše so naloge, ko otrok izbira med slikami predmetov. Razumevanje govora je prva stopnja govornega izražanja.

STOPNJE V OBLIKOVANJU AKTIVNEGA SLOVARJA

1. **Vokaliziranje** je izražanje doživetja z vokali. Vokal A – pestujemo, ljubkujemo punčko ali medvedka in izrekamo vokal A.

Motorični odgovor:

- ☺ na našo pobudo otrok zaziblje igračo, prva predfaza vokaliziranja.
- ☺ otrok nastavi usta za AAAAA, a še ne izgovori
- ☺ otrok vokal tudi izgovori
- ☺ vokal ponavlja in popeva
- ☺ Enako izvajamo vokal O za začudenje, I za pogajanje konja, E za ustavljanje konja, U za igro z vlakom. Opozarjamo na stalnost pobude.

2. Posamezni zlogi

Izvajamo jih ob posnemovalnih igrah oglašanja živali.

- ☺ Kravo z MU
- ☺ Kozo z ME
- ☺ Ovco z BE
- ☺ Muco z MAU
- ☺ Psa z OV
- ☺ Kokoš z KO KO
- ☺ Pišče s PI
- ☺ raco z GA
- ☺ osla z IA in podobno

Stalna pobuda: igrača in kasneje slika živali. Zahtevnostne stopnje so iste kot pri vokaliziranju.

3. Ponovljeni zlog se sliši kot prava beseda

Mama, tata nana

4. Dvobesedni stavek

Označuje dejanja. Otroci znajo odgovarjati na vprašanja Kdo je to? Kaj je to? Kaj dela? Izbiramo dejanja, ki jih je možno predstaviti, organizirati v igri, označiti pa s kratkimi dvozložnimi besedami.

5. Večbesedni stavek

Navadno dobimo tako, da začnemo opisovati lastnosti predmetov ali oseb. Pridobimo še odgovor na vprašanje Kakšen?

III. ARTIKULACIJSKE SPOSOBNOSTI

Razvijamo z urjenjem govoril.

URJENJE JEZIKA

- ☺ jezik iztegnemo iz ust . pri zdravniku
- ☺ jezik premikamo levo, desnoura
- ☺ jezik vrtimo pred zobmi
- ☺ jezik pokažemo in skrijemo
- ☺ izvabljanje glasov: s – kača sika, z – čebela brenči, š – posnemanje vlaka, h – ogrevanje rok

VAJE MEHKEGA NEBA

- ☺ napihovanje gumijastih ali plastičnih igrač
- ☺ igranje na orglice, trobente, piščali
- ☺ posnemanje smrčanja
- ☺ popevanje melodij z mrmranjem
- ☺ igranje na glavnik
- ☺ pihalne vaje: v slamico, vodo, razpihamo kup papirčkov, pihamo v trakove, pihanje v vetrnico, spuščamo milne mehurčke, s pihanjem premikamo žogice, keglje,
- ☺ vsrkovalne vaje: na slamici prisesamo in prenašamo koščke papirja, blaga, majhne plastične igračke

